

Spektakl

Reciklirani vazduh u brodu ju je gušio. Celog života je živela u veštačkim uslovima, a vazduh je počeo da je guši tek poslednjih nekoliko nedelja. I postajalo je sve teže. Kao da joj se jedna po jedna alveola gasila, odbrojajući sekunde do nekog nepoznatog događaja. Isprva je mislila da se to svima na brodu dešava. Kao kapetan flote, imala je odgovornost da odmah reaguje i spreči ozbiljan kvar sistema za reciklažu vazduha. Ali ljudi na brodu su nastavljali svakodnevne rutine, nesvesni svog ili njenog gušenja. I, po prvi put, ta nemarna užurbanost broda joj je zasmetala. Zasmetali su joj i ljudi, tako kao naslikani u dve dimenzije, spolja i iznutra, koji glasno lebde posvuda, učaureni u puke senzacije i kratkoročna razmišljanja. Tu su negde počela i brodska šaputanja. Ljudi su odmah primetili da se izolovala. Glasine se u svemiru šire bez ikakvog otpora, u vakuumu koji nemoćuće odzvanja. Moglo je da se pomisli sve drugo osim da je gorda. Recimo – da je bolesna? Da je umorna? Ali ljudi ne opraštaju

ignorisanje njihovog sebičluka. Iz njene male sobe u svako doba čula se samo tiha muzika, dok se bavila prohtevima članova posade i uobičajenim brodskim proračunima. I dalje nije mogla tačno da odredi uzrok svog naglo pogoršanog stanja. Svaki slobodan trenutak provodila je u snu, ležeći se od tihog alveolarnog odbrojanja.

Valovito polje zelenila strujalo je u talasima. Nebo ume da bude različite dubine plave. Nekada je to neprozirna, svetla boja, koja ne odaje više od reflektovanih površina okeana. A sasvim retko, njegova plava je slobodna, duboke boje odškrinutih vrata ka prostranstvima mističnog svemira. Danas je takva plava rađala Sunce, još uvek normalne veličine. I celo polje, sa svim svojim insektima, zemljom, kamenjem i bakterijama, pulsiralo je zadovoljstvom postojanja u trenutku nepoznatog setnog dana. Pružila je ruku u prazno. Da dotakne taj trenutak koji samog sebe zavarava. Iznenadila se kada je dotakla Njegove prste koji su, isto tako, opipavali duboko plave tonove sanjanja.

Probudio ju je brodski razglas. Šušteći glas sa njega prodavao je karte za prve redove u skorašnjem spektaklu. „Još malo pa nestalo!“ vikao je razglas. Ustala je čangrizava i naredila isključivanje razglasa. Nije mogla da se seti kada je odobrila retro reklamiranje karata ljudima na brodovima raspoređenim oko Sunca. Mora da ga je smatrala simpatičnim u nekom trenutku. Sada se stresla od sramote i, još nesvesne, ljutnje na sebe. Bila je voljna učesnica u nečemu prema čemu je osećala nejasno gnušanje. Dovoljno se poznaje da zna da je, kada je pristala na sve ovo, mislila da se dovoljno poznaje. Bila je, opet, ohola i u sopstvenoj oholosti se, opet, sapplela. Jedna alveola joj je pukla i zbolela je bolom hiljadu nedostajanja. Neki od brodskih inženjera ju je pitao koliko još ima vremena da pripremi izlazak prijavljenih posmatrača van brodova.

„Manje od dvadeset četiri sata“ rekla je, vratila se u sobu i zaspala.

„Manje od dvadeset četiri sata“, šaputao je Njegov sanjivi glas „Toliko mi treba da te ubedim“.

„Da me ubediš u šta?“

*„Pa u kišu koja upravo pada. I u naše postojanje pod njenim kapi-
ma.“*

*Nasmejala se Njegovim dlanovima koji su glumili hvatanje kiše,
dok je uvećano Sunce pržilo zgrade i prste.*

„A sneg? Hoće li ga biti ove zime?“ upitala je.

„Voleo bih da imamo vremena za njega“, rekao je jednostavno.

*Skrenula je pogled sa Njegovih očiju na ulicu. A ona se uzalud
opirala blještavilu umirućeg Sunca. Staklo, metal i beton dostigli su
vrhunac svoje moći upijanja zračenja i sada se ulica prepustila tek
pukom održavanju sećanja na oblike i čvrstinu kuća i puteva.*

*U Njegovim očima je, doduše, dobovala ta kiša. I postajala je sve
glasnija i glasnija.*

Probudilo ju je iznenadno saznanje da je ispala glupa, dok su
njena pluća dobovala nevidljivim eksplozijama. Kako to nije ranije
videla? Postala je ono što je oduvek prezirala – korisna robinja kapi-
talizma, sistema koji je, zajedno sa ljudima i brodovima, jedini uspeo

da probije put sa Zemlje do svemira, a da to, do ovog trenutka, nije ni uvidela. Borila se za dah dok je pokušavala da uredi haotične misli. Logika celog koncepta joj se tek sad razotkrivala kao podla, a ona je, kao kapetan, učestvovala u toj podlosti zarađivanja na posmatranju tako intimnog čina poput umiranja.

„Kapetanice, vreme je“, neki drugi inženjer čije ime nije pamtila, promolio je glavu na njenim vratima.

I dalje je hvatala dah, dok je grozničavo razmišljala. Sada kada je već stigla dovde i kada toliki ljudi čekaju da im se vrata brodova otvore u prve redove spektakla, da li je pametnije pustiti ih da žive svoje sudbine oblika života koji su stigli do zvezda, a da nisu shvatili suštinu postojanja univerzuma ili prekinuti krug zla i ne omogućiti nikome da posmatra čin konačnog umiranja? Bolovi u grudima su joj razdirali tkivo. Pokušala je da izusti odluku, ali nije bila sigurna da li je išta izašlo iz njenih usta. Više nije mogla da diše i toga je poslednjeg bila svesna.

„Mislim da si ti najplemenitija osoba koju sam ikada sreo“, rekao je onako kako je inače sve izgovarao – iskreno i bez uvijanja.

Nasmejala se snegu u Njegovim očima.

„Ipak smo dočekali zimu?“ zadirivala je.

„Pogrešio sam u proceni. A i Zemlja će ionako da isparava milionima godina. Toliko je i nama ostalo da mislimo o njenim okeanima, šumama i planinama. Ništa nas ne sprečava da sneg zamišljamo i u pustinjama“, nasmejao se.

Džinovsko Sunce zaklanjalo je golooki pogled na spektakl. Zato je svaki od desetina hiljada posmatrača, stanovnika flote brodova raspoređenih u Sunčevom sistemu, imao uveličavajući vizir koji je omogućavao pogled za koji je bogato platilo. Tamo negde, ispred tih vizira, gola i sama, umirala je planeta Zemlja pod vrelinom podjednako umirućeg Sunca. I njeni okeani i atmosfera isparavali su u veličanstvenim parnim mlazevima, dugim bilionima kilometara. Stanovnici flote nisu znali ništa o morima i okeanima. Rođeni na brodovima, plutali su svemirom sada već i bez odredišta. U

Sunčevom sistemu zadržavala ih je mitska nostalgija za zelenim domom i činjenica da ih za Sunce vezuje izvor energije. A konačna smrt Zemlje od gušenja je bila dirljiva i tužna, ali nije bilo ni jednog posmatrača njenog odlaska koji bi to uvideo. Svakome od deset hiljada posmatrača je bilo jedino bitno da dobije šta je platio.

Samo je kapetanici, poslednjim mrvicama svesti, bila čast da, pred radoznalim očima, umre sa planetom koju nikada nije upoznala, a koju je, svakim svojim plućnim krilom, osećala.

I sa Njegovim prstima čvrsto upletenim među svojim. Da zajedno zamišljaju sneg u Zemljinim pustinjama narednih milion godina.